

Suvestinė redakcija nuo 2021-11-01

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2000, Nr. [105-3323](#), i. k. 1002250ISAK00000661

Nauja redakcija nuo 2021-11-01:

Nr. [V-1960](#), 2021-08-30, paskelbta TAR 2021-08-30, i. k. 2021-18277

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL SUAUGUSIŲJŲ ENDOKRINOLOGIJOS ANTRINIO IR TRETINIO LYGIO
STACIONARINIŲ ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ TEIKIMO
SPECIALIŲJŲ REIKALAVIMŲ APRAŠO PATVIRTINIMO**

2000 m. lapkričio 9 d. Nr. 661

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 3 punktu:

1. T v i r t i n u Suaugusiųjų endokrinologijos antrinio ir tretinio lygio stacionarinių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo specialiųjų reikalavimų aprašą (pridedama).
2. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal veiklos sritį.

L. E. SVEIKATOS APSAUGOS
MINISTRO PAREIGAS

RAIMUNDAS ALEKNA

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministro
2000 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. 661
(Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministro 2021 m. rugpjūčio 30 d.
įsakymo Nr. V-1960
redakcija)

SUAUGUSIŲJŲ ENDOKRINOLOGIJOS ANTRINIO IR TRETINIO LYGIO STACIONARINIŲ ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ TEIKIMO SPECIALIŲJŲ REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Suaugusiųjų endokrinologijos antrinio ir tretinio lygio stacionarinių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo specialiųjų reikalavimų aprašas (toliau – Aprašas) nustato specialiuosius reikalavimus asmens sveikatos priežiūros įstaigoms (toliau – ASPĮ) ir asmens sveikatos priežiūros specialistams, teikiantiems suaugusiųjų endokrinologijos antrinio ir (ar) tretinio lygio stacionarines asmens sveikatos priežiūros paslaugas, reikalavimus suaugusiųjų endokrinologijos antrinio ir (ar) tretinio lygio stacionarines asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių ASPĮ patalpoms ir medicinos priemonėms (prietaisams), taip pat šių paslaugų teikimo tvarką.

2. Apraše vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

2.1. **Suaugusiųjų endokrinologijos stacionarinės antrinio ir (ar) tretinio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugos** (toliau – endokrinologijos stacionarinės paslaugos) – pagal gydytojo endokrinologo kompetenciją teikiamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos stacionare gydomiems suaugusiems pacientams, kuriems įtariamos ir (ar) diagnozuotos ligos ir (ar) sveikatos sutrikimai, pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtąjį pataisytą ir papildytą leidimą „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM), patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. vasario 23 d. įsakymu Nr. V-164 „Dėl Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtojo pataisyto ir papildyto leidimo „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM) įdiegimo“), (toliau – TLK-10-AM) koduojamos kodais A18.7; C25.4; C73; C74; C75.1–C75.2; C75.9; D13.7; D34; D35.1–D35.3; D35.8–D35.9; D44.1–D44.4; D44.8–D44.9; E00–E07; E09–E14; E15–E16; E20–E31; E34–E35; E53.8; E55; E56; E58; E61; E63; E65–E68; E74; E78; E79.0; E83; E86; E87; E88.1; E89; G63.3; H06.2; H53.4; I10; I11; I15.2; I25; I70.2; I73; K75.8; K76.0; K90.0; K90.4; L02.4; L63; L64; L68; L70; L80; L89; L92.1; L97; L98.4; M20; M80–M83; N17; N18; N25.1; N25.8; N46; N62; N64.3; N91; N92; N95; N97; O24; O90.5; Q87; Q96–Q99; R61; R73; R80; R81; R82.4; R94.6; R94.7.

2.2. Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos kituose teisės aktuose, reguliuojančiuose asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą.

II SKYRIUS REIKALAVIMAI ASPĮ IR ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS SPECIALISTAMS

3. Endokrinologijos stacionarinės paslaugos teikiamos ASPĮ, turinčiose licenciją teikti stacionarines endokrinologijos antrinio ir (ar) tretinio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas.

4. Darbo dienomis ASPĮ nustatytu darbo dienos metu, endokrinologijos stacionarines paslaugas teikia gydytojas endokrinologas ir bendrosios praktikos slaugytojas ar slaugytojas diabetologas, t. y. bendrosios praktikos slaugytojas, baigęs ne trumpesnę kaip 160 val. slaugytojo

diabetologo darbo principų neformaliojo profesinio mokymo programą ir įgijęs tai patvirtinanti pažymėjimą.

5. ASPĮ nustatytu budėjimo metu endokrinologijos stacionarinių paslaugų teikimas visą parą organizuojamas vadovaujantis Bendrųjų vidaus ligų stacionarinių antrinio lygio paslaugų teikimo reikalavimų aprašu ir (ar) Bendrųjų specializuotų vidaus ligų stacionarinių tretinio lygio paslaugų teikimo reikalavimų aprašu, patvirtintais Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. V-1242 „Dėl Bendrųjų vidaus ligų stacionarinių antrinio lygio paslaugų teikimo reikalavimų aprašo ir Bendrųjų specializuotų vidaus ligų stacionarinių tretinio lygio paslaugų teikimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas Nr. V-1242).

6. Prireikus pacientui suteikiama medicinos psichologo ir (ar) kitos atitinkamos profesinės kvalifikacijos sveikatos priežiūros specialisto (-ų) ir (ar) socialinio darbuotojo konsultacija, atsižvelgiant į gydomą ligą ar sveikatos sutrikimą.

III SKYRIUS

REIKALAVIMAI PATALPOMS IR MEDICINOS PRIEMONĖMS (PRIETAISAMS)

7. Endokrinologijos stacionarines paslaugas teikiančioje ASPĮ turi būti:

7.1. padalinys, kuriame teikiamos skubiosios medicinos pagalbos paslaugos, vadovaujantis Specialiųjų reikalavimų asmens sveikatos priežiūros įstaigos skubiosios medicinos pagalbos skyriui ir skubiosios medicinos pagalbos kabinetui aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. V-1073 „Dėl Specialiųjų reikalavimų asmens sveikatos priežiūros įstaigos skubiosios medicinos pagalbos skyriui ir skubiosios medicinos pagalbos kabinetui aprašo patvirtinimo“;

7.2. padalinys, kuriame teikiamos reanimacijos ir intensyviosios terapijos paslaugos, vadovaujantis Antrinio lygio reanimacijos ir intensyviosios terapijos paslaugų (reanimacijos II) teikimo suaugusiesiems sąlygų ir tvarkos aprašu ir (ar) Tretinio lygio reanimacijos ir intensyviosios terapijos paslaugų (reanimacijos III) teikimo suaugusiesiems sąlygų ir tvarkos aprašu, patvirtintais Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. V-827 „Dėl reanimacijos ir intensyviosios terapijos paslaugų teikimo vaikams ir suaugusiesiems sąlygų ir tvarkos aprašų patvirtinimo“;

7.2.1. antrinio lygio endokrinologijos stacionarines paslaugas teikiančioje ASPĮ – padalinys, kuriame teikiamos suaugusiųjų reanimacijos II paslaugos;

7.2.2. tretinio lygio endokrinologijos stacionarines paslaugas teikiančioje ASPĮ – padalinys, kuriame teikiamos suaugusiųjų reanimacijos III paslaugos;

7.3. slaugytojo diabetologo konsultacinės paslaugos teikimo ir diabeto mokymo kabinetas;

7.4. padalinys, kuriame teikiamos endokrinologijos stacionarinės paslaugos. Jame turi būti:

7.4.1. palata (-os), kurioje (-se) teikiamos endokrinologijos stacionarinės paslaugos;

7.4.2. procedūrų kabinetas;

7.4.3. laukimo zona.

8. Endokrinologijos stacionarines paslaugas teikiančioje ASPĮ turi būti Asmens sveikatos priežiūros įstaigos pirmosios medicinos pagalbos rinkinys, atitinkantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 11 d. įsakyme Nr. V-450 „Dėl Asmens sveikatos priežiūros įstaigos pirmosios medicinos pagalbos rinkinio aprašo, Pirmosios pagalbos rinkinio aprašo ir Asmens sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijos, teikiant pirmąją medicinos pagalbą, aprašo patvirtinimo“ nustatytus reikalavimus.

9. Endokrinologijos stacionarines paslaugas teikiančioje ASPĮ turi būti radiologinė diagnostikos įranga, atitinkanti Radiologijos asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo reikalavimų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. liepos 24 d. įsakymu Nr. V-881 „Dėl Radiologijos asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas Nr. V-881), nustatytus reikalavimus.

10. ASPĮ, teikiančioje antrinio lygio endokrinologijos stacionarines paslaugas, turi būti šiame punkte išvardytos medicinos priemonės (prietaisai) (toliau – medicinos priemonė) ir kitos medicinos priemonės, reikalingos stacionarinėms antrinio lygio endokrinologijos paslaugoms teikti:

- 10.1. priemonės skydliaukės aspiracinei punkcijai, biopsijai plona adata atlikti;
- 10.2. elektrokardiografas;
- 10.3. mokymo, kaip naudotis insulino pompa ir (ar) nuolatinio gliukozės matavimo jutikliu, priemonės;
- 10.4. įranga, kuri leidžia išsaugoti insulino pompos ir (ar) nuotolinio gliukozės matavimo jutiklio rodmenų duomenis;
- 10.5. priemonės išplėstiniam oftalmologiniam ištyrimui (egzofthalmometrija, akipločio, akispūdžio, akių dugno įvertinimas) atlikti.

11. ASPĮ, teikiančioje tretinio lygio endokrinologijos stacionarines paslaugas, turi būti šiame punkte išvardytos medicinos priemonės ir kitos medicinos priemonės, reikalingos stacionarinėms tretinio lygio endokrinologijos paslaugoms teikti:

- 11.1. Aprašo 10.1–10.5 papunkčiuose nurodytos medicinos priemonės;
- 11.2. galūnių angiografijai, antinksčių ir uolinio ančio veninio kraujo tyrimams atlikti reikiamos medicinos priemonės (prietaisai).

IV SKYRIUS

ANTRINIO LYGIO ENDOKRINOLOGIJOS STACIONARINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO SPECIALIEJI REIKALAVIMAI

12. Antrinio lygio endokrinologijos stacionarines paslaugas teikiančioje ASPĮ:

12.1. visą parą atliekami šie tyrimai ir (ar) procedūros:

12.1.1. laboratoriniai tyrimai: bendras kraujo tyrimas, eritrocitų nusėdimo greičio, biocheminiai tyrimai (bendro baltymo, kepenų fermentų, pankreatinės amilazės, C reaktyviojo baltymo kiekio kraujyje, gliukozės kiekio kraujyje, elektrolitų, šlapalo, kreatinino, kraujo dujų, kraujo pH, kraujo krešėjimo, aktyvinto dalinio tromboplastino laiko, protrombino laiko, protrombino aktyvumo), bendras šlapimo tyrimas;

12.1.2. deksametazono ir androgenų slopinimo, deksametazono slopinimo mėginiai (1 mg naktinis deksametazono slopinimas, mažų dozių deksametazono mėginys);

12.1.3. ėminio kraujo pasėliui paėmimas;

12.1.4. ėminio šlapimo pasėliui paėmimas;

12.1.5. ėminio žaizdos pasėliui paėmimas;

12.1.6. gydymo nuolatine poodine insulino infuzija ir nuolatinės gliukozės stebėjimo sistemos priežiūra;

12.1.7. elektrokardiografija;

12.2. ne visą parą gali būti atliekami šie ir kiti tyrimai ir (ar) procedūros:

12.2.1. hormonų, imunofermentiniai, kiti nei Aprašo 12.1.1 papunktyje išvardyti antrinio lygio laboratoriniai tyrimai, nurodyti Įsakyme Nr. V-1242;

12.2.2. ėminių bakteriologiniams, virusologiniams tyrimams paėmimas (tyrimai gali būti atliekami pagal sutartį su kita ASPĮ);

12.2.3. ultragarsiniai kaklo srities (skydliaukės, prieskydinių liaukų, limfmazgių), pilvo organų, širdies tyrimai;

12.2.4. egzofthalmometrijos, akipločio, akispūdžio, akių dugno tyrimai;

12.2.5. gliukozės toleravimo mėginys;

12.2.6. biopsija ir (ar) ėminio histologinis tyrimas (histologinis tyrimas gali būti atliekamas pagal sutartį su kita ASPĮ);

12.2.7. mokymas, kaip naudotis insulino pompa ir (ar) nuolatinio gliukozės matavimo jutikliu.

V SKYRIUS

TRETINIO LYGIO ENDOKRINOLOGIJOS STACIONARINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO SPECIALIEJI REIKALAVIMAI

13. Tretinio lygio endokrinologijos stacionarines paslaugas teikiančioje ASPĮ:
 - 13.1. visą parą atliekami šie tyrimai ir (ar) procedūros:
 - 13.1.1. Aprašo 12.1 papunktyje nurodytos procedūros ir tyrimai;
 - 13.1.2. hormonų tyrimai (kortizolio, tiotropinio hormono, laisvo tiroksino, laisvo trijodtironino);
 - 13.1.3. bado, troškulio, desmopresino, fludrokortizono slopinimo, didelių dozių deksametazono slopinimo mėginiai;
 - 13.1.4. ultragarsiniai kaklo srities (skydliaukės, prieskydinių liaukų, limfmazgių), pilvo organų ir kitų sričių tyrimai;
 - 13.2. ne visą parą gali būti atliekami šie ir kiti tyrimai ir (ar) procedūros:
 - 13.2.1. laboratoriniai tyrimai: bendri klinikiniai, kiti nei Aprašo 13.1 papunktyje išvardytų hormonų, kiti tretinio lygio laboratoriniai tyrimai, nurodyti Įsakyme Nr. V-1242;
 - 13.2.2. farmakologiniai ir dinaminiai mėginiai: druskų infuzijos, klonidino, liuteinizuojantį hormoną atpalaiduojančio hormono (LHRH), sinakteno, somatotropinio hormono slopinimo, žmogaus chorioninio gonadotropino, kortikotropiną atpalaiduojančio hormono (kortikoliberino), gliukagono stimuliacijos, insulino tolerancijos, arginino, apatinio uolinio ančio, antinksčių venų ir kiti mėginiai;
 - 13.2.3. akių dugno, akipločio, spalvinio matymo tyrimai;
 - 13.2.4. biopsija ir (ar) ėminio histologinis tyrimas (elektroninė mikroskopija, imunohistocheminiai tyrimai) (histologinis tyrimas gali būti atliekamas pagal sutartį su kita ASPĮ);
 - 13.2.5. genetiniai tyrimai (gali būti atliekami pagal sutartį su kita ASPĮ);
 - 13.2.6. elektroneuromiografija (gali būti atliekama pagal sutartį su kita ASPĮ);
 - 13.2.7. radioizotopiniai tyrimai (gali būti atliekami pagal sutartį su kita ASPĮ);
 - 13.2.8. polisomnografijos tyrimas (gali būti atliekamas pagal sutartį su kita ASPĮ).
14. Pacientai, sergantys retomis endokrininės, mitybos ir medžiagų apykaitos ligomis, nurodytomis ORPHANET (Europos informacijos puslapis apie retas ligas ir retuosius vaistus) interneto svetainėje, gydomi tik tose endokrinologijos tretinio lygio stacionarines paslaugas teikiančiose ASPĮ, kuriose yra daugiadalykė gydytojų specialistų komanda. Daugiadalykė gydytojų specialistų komandą sudaro gydytojas endokrinologas, kiti sveikatos priežiūros specialistai, atsižvelgiant į gydymą ligą ar sveikatos sutrikimą.

VI SKYRIUS ENDOKRINOLOGIJOS STACIONARINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO TVARKA

15. Endokrinologijos stacionarines paslaugas skiria gydytojas endokrinologas. Siuntimą šioms paslaugoms gauti gali išduoti bet kokios profesinės kvalifikacijos gydytojas, esant gydytojo endokrinologo išvada dėl endokrinologijos stacionarinių paslaugų reikalingumo.
16. Atsižvelgiant į ligą ir (ar) sveikatos sutrikimą, prieš pradedant teikti planines endokrinologijos stacionarines paslaugas pacientui atliekami hematologiniai, biocheminiai, hormoniniai ir kiti gydytojo endokrinologo paskirti laboratoriniai tyrimai (šeimos gydytojo ar kito siunčiančiojo gydytojo specialisto pagal jo Lietuvos medicinos normoje nustatytą kompetenciją).
17. Teikiant endokrinologijos stacionarines paslaugas sprendimą dėl konkrečiam pacientui taikytino gydymo metodo priima gydytojas endokrinologas.
18. Pacientai tiriami ir gydomi vadovaujantis diagnostikos ir gydymo metodikomis ir (ar) protokolais.
19. Teikiant endokrinologijos stacionarines paslaugas reikiamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos dėl ligų, pagal TLK-10-AM koduojamų kodais C25.4; C73; C74; C75.1–C75.2; C75.9 (pagrindinė diagnozė), teikiamos vadovaujantis Onkologinių ligų diagnostikos ir gydymo paslaugų prieinamumo ir kokybės rodiklių ir jų stebėsenos tvarkos aprašu, patvirtintu

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2017 m. vasario 17 d. įsakymu Nr. V-156 „Dėl Onkologinių ligų diagnostikos ir gydymo paslaugų prieinamumo ir kokybės rodiklių ir jų stebėsenos tvarkos aprašo patvirtinimo“.

20. Teikiant endokrinologijos stacionarines paslaugas reikiamos radiologijos asmens sveikatos priežiūros paslaugos teikiamos vadovaujantis Įsakymu Nr. V-881.

21. Teikiant endokrinologijos stacionarines paslaugas reikiamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos dėl retų endokrininių, mitybos ir medžiagų apykaitos ligų, nurodytų ORPHANET (Europos informacijos puslapis apie retas ligas ir retuosius vaistus) interneto svetainėje, teikiamos vadovaujantis Nacionaliniu veiklos, susijusios su retomis ligomis planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. spalio 18 d. įsakymu Nr. V-938 „Dėl Nacionalinio veiklos, susijusios su retomis ligomis, plano patvirtinimo“.

22. Teikiant endokrinologijos stacionarines paslaugas pildoma forma Nr. 066/a-LK „Stacionare gydomo asmens statistinė kortelė“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1998 m. lapkričio 26 d. įsakymu Nr. 687 „Dėl medicininės apskaitos dokumentų formų tvirtinimo“, taip pat pildomas klinikinis elektroninis dokumentas E003 „Stacionaro epikrizė“, nurodytas Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos naudojimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. gegužės 26 d. įsakymu Nr. V-657 „Dėl Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, priede, bei kiti asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reguliuojančiuose teisės aktuose nustatyti medicinos dokumentai.

23. Endokrinologijos stacionariųjų paslaugų organizavimo ASPI tvarką nustato ASPI vadovas.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [116](#), 2002-03-08, Žin., 2002, Nr. 28-1016 (2002-03-16), i. k. 1022250ISAK00000116

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymų, reglamentuojančių vaikų ir suaugusiųjų antrinio ir tretinio lygio sveikatos priežiūros paslaugų teikimo bendruosius ir specialiuosius reikalavimus, dalinio pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-763](#), 2008-08-13, Žin., 2008, Nr. 96-3733 (2008-08-23), i. k. 1082250ISAK000V-763

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. lapkričio 9 d. įsakymo Nr. 661 "Dėl endokrinologijos antrinio ir tretinio lygio paslaugų teikimo specialiųjų reikalavimų" papildymo

3.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1960](#), 2021-08-30, paskelbta TAR 2021-08-30, i. k. 2021-18277

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. lapkričio 9 d. įsakymo Nr. 661 „Dėl Endokrinologijos antrinio ir tretinio lygio paslaugų teikimo specialiųjų reikalavimų“ pakeitimo